

Ervaringen van een beginnend imker

Foutje (prik) bedankt!

Op 7 juni 1993 ging een soort jongensdroom in vervulling. Terwijl ik in mijn tuin bezig was werd ik verrast door het geluid van een zwerm bijen die een grote conifeer als pleisterplaats uitkoos. Een fantastische ervaring. Eigenlijk had ik altijd al eens een bijenvolk willen hebben, maar om allerlei redenen was het er nooit van gekomen. Na tevergeefs via politie en telefoonboeken naar een imker te hebben gezocht, besloot ik zelf maar actie te ondernemen. Via een ladder, gewapend met snoeischaar en een schoon groot bakblik klom ik in de zwiepende conifeer naar de tros. Mijn vrouw vond het allemaal maar niets en liep onophoudelijk 06-11 te mompelen. Gelukkig had de koningin een vrij dunne tak uitgekozen die met de snoeischaar eenvoudig doorgeknipt kon worden, zodat de tros keurig in het grote blik tuimelde. Achteraf natuurlijk fout en niet erg slim, maar ja, je bent niet zo jong meer (56) en je wilt toch wat. Nadat ik het blik gedeeltelijk had afgedekt en onder de conifeer had gezet, ben ik op zoek gegaan naar een plaatselijke imker. Gelukkig vond ik de heer Wiltink, een zeer ervaren imker die binnen de kortst mogelijke tijd met korf en imkersgereedschap voor mijn deur stond.

Het volk werd in de korf gedaan, kreeg een plaatsje in mijn tuin en ik kon beginnen. Een complete Simplex-kast en imkersuitrusting werd aangeschaft. Het boek van de heer Speelziek werd gekocht, Groenveld geleend (en gekopieerd omdat het niet meer te koop is) en avond aan avond werd er gestudeerd. Gelukkig vond ik mijn collega Willy Sanders, een leraar bijenteelt, bereid om mij met raad en daad terzijde te staan. Dat bleek wel nodig omdat mijn bijen kennelijk de eerder genoemde boeken niet gelezen hadden en wel eens wat anders reageerden dan dat ik verwachtte. Mijn burens reageerden in eerste instantie wat argwanend, doch dankzij Willy Sanders, die als een tovenaars met de bijen omging, en daarbij de burens als toeschouwer uitnodigde, veranderde hun mening volledig. Het volk werd ingewinterd en 1994 werd besteed aan het bouwen van een stal en een bijenteeltcursus die door de imkersvereniging in Wehl onder leiding van de voortreffelijke leraar Gerard Hollander werd gegeven. Ik noem die namen nadrukkelijk omdat het zulke fantastische kerels zijn die niets teveel is om je alle geheimen van het imkeren bij te brengen.

Aan honingooogsten werd niet gedacht omdat de nadruk moest liggen op het leren omgaan met mijn volkje. Alle fouten die ik in dit eerste jaar maakte, zal ik niet opsommen. Ze werden echter door de bijen genadeloos afgestraft. Verscheidene malen een dikke hand of een gezwollen oog was het gevolg. De moeder ging echter niet verloren en eind 1994 kon ik mijn hoofdvolk en de flink ontwikkelde veger inwinteren. Ik had (dacht ik) al veel geleerd. Uit de boeken, uit Bijen, maandblad voor imkers, maar vooral door de regelmatige correcties van mijn bijen. In het voorjaar van 1995 werden beide volken verenigd en het eerste produktievolk kon aan de slag. Alles leek op rolletjes te lopen en 13 mei kon ik mijn eerste honing (9,5 kg oogsten). Tegelijk werd een veger gemaakt. Vol trots werd de honing aan familie, burens en kennissen uitgedeeld. Dat ik tijdens het uitlopen van de jonge koning in het buitenland zou zitten, had ik me stom genoeg niet gerealiseerd. Dus boeken en adviseurs geraadpleegd. Conclusies: het volk op één dop zetten en voor de zekerheid nog een broedaflegger maken. Gelukkig had ik voldoende materiaal omdat mijn vrouw, inmiddels ook wat enthousiaster, mij een Red Cedar Spaarkast cadeau gedaan had. Terug uit het buitenland constateerde ik dat alles volgens 'Speelziek' was verlopen. Veger, hoofdvolk en broedaflegger ontwikkelden zich uitstekend en ik kon twee produktievolken voor de zomerdracht formeren. Toen maakte ik de grootste fout tot dan toe. Ik dacht dat ik het kon.

Op 17 juli kon ik twee honingkamers boordevol met mooi verzegelde honing gaan oogsten. Van een vluchtige inspectie de vorige dag had ik al een Madam Tussaudhand overgehouden, maar dat hinderde me niet. Het was een warme dag en het KNMI had storingen en mogelijk onweer aangekondigd, maar ik was ervan overtuigd dat mijn bijen dat weerbericht toch niet gehoord hadden. Wat er precies gebeurde weet ik niet, maar toen de kast eenmaal open lag en de bijen via hoge zoemtonen al aangaven dat ze mijn wijze van handelen niet op prijs stelden, scheurde het vizier van mijn pak.

De bijen hadden dat sneller in de gaten dan ik en voordat ik het wist zat er al een zestal aan de verkeerde kant van mijn bescherming. Daar word je niet vrolijk van. Een dik oog, dikke wang, dikke lip en een flinke bult op mijn achterhoofd was het gevolg. Met behulp van mijn tweede kap, die ik anders voor een toeschouwer gebruik, heb ik de zaak weer snel op orde gebracht. Ondanks mijn beschadigingen toch bij vriend Wiltink de slinger gehaald en 19,5 kg honing

geslingerd. Toen ik twee dagen later de slinger terugbracht en mijn zwellingen verdwenen waren, verzuchtte Wiltink 'Kerel, wat ben je mager geworden'. Twee dagen ben ik zoveel mogelijk binnenshuis gebleven en had ik tijd om mijn fouten te overdenken. Hierbij bedacht ik dat een oude leraar toen ik nog studeerde mij adviseerde 'Roep nooit onnodig weerstand op, daar wordt je alleen maar mee gestraft'. Hij had gelijk. Dat geldt zeker ook als je met bijen werkt. Houdt rekening met de ander; zijn wijze van denken en leven. Bij mijn bijen kan ik me alleen maar verontschuldigen. Foutje (prik) Bedankt!! Ik zal ze goed voorbereid de winter in- en doorloodsen en trachten het volgend jaar minder fouten te maken.

A. v.d. Vrede, Doetinchem.

Opname- en opslagproblemen met Apitol?

Ruim een jaar ben ik nu aan het imkeren en eerlijk gezegd, ik had er veel eerder mee moeten beginnen. In augustus 1994 heb ik mijn eerste volk gekocht en twee weken later met nog twee kleine volkjes verenigd. In september heb ik dit volk ingewinterd en voorzien van twee strippen Apistan. Dit begin van het imkeren zonder enige ervaring was mogelijk omdat ik het geluk had in raad en daad geholpen te worden door een routinier in het vak, 'een bijna bij'.

Een glasplaat als dekplank zo werd me geleerd mocht en gaf me de mogelijkheid om op elk moment even in mijn volk te kijken. Veelvuldig zag ik in de winter dat bij iets oplopende temperaturen de wintertros wat uit een week en bij lage temperatuur weer ineen kromp. Met het behalen van de basis cursus bijenhouden, het opkweken van twee grote volken, een 35 kg honing-oogst en wat kleine problemen heb ik nu mijn eerste bijenjaar afgesloten. De kleine problemen zijn natuurlijk belangrijk vandaar dat ik in de pen kruip. Mijn veger van het voorjaar is toch nog in juli gaan zwermen en een zwerm die ik geschept had was na achttien uur weer vertrokken. Inmiddels weet ik dat bijen altijd verrassingen in petto houden, dus van deze streken lig ik niet wakker.

Wat mij echter wel bezig houdt is wat ik gezien heb bij het inwinteren nu in september. In mijn volk A ben ik een week eerder begonnen met afvoeren (2 suiker/1 water). De grote voerbak waar 6-7 liter suikerwater in kan, was steeds de volgende dag (18.00 uur) leeg. In drie dagen van grote activiteit was de suiker binnen. Even twee dagen gewacht, toen nog een liter suiker-

water en daarna heb ik afgesloten volgens voorschrift met één liter suikerwater met vier gram Apitol (groot volk). De gedacht hierachter is dat Apitol dan met de laatste suikeropslag vlak tegen de komende wintertros wordt geplaatst. Verrassend was dat de volgende dag van deze liter nauwelijks iets was weggehaald. Mijn bijen lusten geen suikerwater met Apitol. Na overleg met 'de bijna bij' heb ik na twee dagen wat honing toegevoegd en binnen een dag was de voerbak leeg. Ik heb die er nog maar even op laten staan. Toen ben ik mijn andere volk B gaan inwinteren. Zonder enig verschil en met dezelfde snelheid ging de suiker de kast in, direct gevolgd door Apitol met een beetje honing wat na anderhalve dag was opgenomen. In vijf dagen klaar! De kasten zijn flink zwaar geworden. Bij beide volken heb ik direct de voerbak verwijderd en de kast afgedekt met een glasplaat. Leuk was de waarneming dat er bij volk A acht broedkamerramen, voor zover je kon kijken in de straatjes, verzegelde suikeropslag was te zien, terwijl bij volk B nog geen enkele cel was verzegeld. Wel waren de cellen al gedeeltelijk gevuld. De volgende dagen zag je dat de cellen nog wat werden opgetrokken en dat ze na ongeveer vier dagen werden verzegeld. Mijn zorg is nu, waar zit het Apitol in A en in B? In A veronderstel ik dat het Apitol echt als laatste met de suiker is opgeslagen in het onderste deel van de ramen. Immers, er lag enige tijd tussen de overmaat aan suikeraanbod en het toedienen van het Apitol. In B vermoed ik dat het Apitol over de hele suikeropslag is uitgesmeerd door verplaatsing en indamping van de enorme hoeveelheid aangeboden suikeroplossing in een misschien te kort tijdsbestek. Zelf kan ik de plaats en de hoeveelheid Apitol in de ramen niet vaststellen. Maar ik ben bang dat Apitol in B tot bovenaan in de broedkamerramen zit, dus oppassen in het voorjaar bij de nieuwe honingopslag? Zou het misschien beter zijn om volgend jaar:

- minder snel in zulke grote hoeveelheden te voeren? Niet meer dan 1-2 liter per dag. Dit geeft de bijen de tijd om van boven naar beneden in de ramen op te slaan en in te dampen of
- toch snel grote hoeveelheden aanbieden maar dan enige tijd (4-6 dagen) wachten voor het voeren wordt afgesloten met het Apitol-toetje? Welke strategie heeft de voorkeur, of maakt deze beginnend imker zich nodeloos zorgen?

F.M. Engels, Wageningen

Naschrift: De redactie van Bijen heeft de Ambrosiushoeve gevraagd hierop te willen reageren. Deze reactie zal in een volgend nummer gepubliceerd worden.